

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld 40 kr.

V administraciji prejemati velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.

Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserate) vsprejema upravništvo in ekspedijer v „Katol. Tiskarni“ Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, ne frankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semenških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izven nedelje in praznikov, ob pol 6. uri popoldne.

Vredništva telefon-števil. 74.

Štev. 245.

V Ljubljani, v torek 25. oktobra 1898.

Letnik XXVI.

Spomenica za vseučilišče.

(Dalje.)

Spomenica.

Tudi za slučaj, če naj bi se na ljubljanski univerzi predavalo izključno slovenski, si visoka državna uprava iz našega in drugega — zlasti hrvatskega, češkega in poljskega — inteligentnega naraščaja lahko priskrbi dovolj sposobnih docentov in profesorjev. To se zgodi, ako visoka vlada zagotovi primerno podporo talentom, ki hočejo svojo vseučiliško omiko v gotovih strokah popolniti in izvršiti, da morejo potem na ljubljanskem vseučilišču docizati. Gotovo se najdejo takšni možje in gotovo denar v te namene ne bo zapravljen. Tako je ravnila visoka vlada l. 1848, ko je hotela univerze reformirati, a ji je manjkalo sposobnih učnih močij; zato je nad 400 nadarjenih mož z ustanovami poslala na vnanje univerze, da so si popolnili strokovno znanje in se pripravljali za vseučiliška predavanja v domovini. Tako — z ustanovami — hoče visoka naučna uprava pridobiti tudi sedaj za novo vseučilišče na Moravskem potrebno učno osebje. Istotako je v prospeh ustanovitve ljubljanskega vseučilišča dež. zbor kranjski glasom zgoraj pod 2 c) navedenega sklepa določil dve ustanovi po 800 gld., kateri je dež. odbor letos tudi že podelil enemu »sub auspiciis Imperatoris« promoviranemu pravniku in enemu nadarjenemu doktorju modroslovja.

Vdano prosimo in se nadejamo, da visoko c. kr. ministerstvo za bogočastje in nauk pokaže isto blagonaklonjenost tudi projektu ljubljanske univerze in jo začne koj pripravljati z ustanovami za naše nadarjene doktorje. Vseučilišče v Ljubljani bode ta trošek državi z obilnimi obrestmi vračalo, saj ji bode dajalo znanstvenih in praktičnih delavcev, saj bode kulturno ognjišče, ki bode svoje

gorke žarke pošiljalo daleč po avstrijskem jugu in dajalo duševno ter materijelno hrano, zlasti našemu, v bojih za Avstrijo oslabelemu narodu!

Nikakor si ne prikrivamo tudi drugih velikih stroškov, katere provzroča državi ustanovitev in vzdrževanje vseučilišč. Vender pa že, če se vpoštevajo zgoraj označene okoliščine, mora biti jasno, da izdatki za vseučilišče v Ljubljani bi bili v dejanski potrebi utemeljeni in kar najbolje naložen kapital. Kakor je velike izdatke narekovala potreba najmlajšega vseučilišča v Črnovicah, tako in, smelo trdimo, še veliko in neprimerno bolj bi jih opravičevala univerza v Ljubljani, in to ne samo glede na potrebo, temuč tudi na vspehe. Morebiti nam je treba v tem oziru le toliko omenjati, da se univerza v Črnovicah vzdržuje poglavito le za deželane bukovinske, zakaj izmed 350 slušateljev jih je bilo l. 1894 nad tri četrtine, namreč 267, samo iz Bukovine. Ljubljanska univerza pa ne bi služila samo kranjski kronovini, ki je neznatno manjša od bukovinske, a je l. 1894 vzlic najneugodnejšim razmeram imela 163 visokošolcev, temuč specifično vsem šesterim sosednjim kronovinam, zlasti pa vsemu slovenskemu in tostranskemu hrvatskemu narodu, koja naroda, različno od večjega dela narodnosti na črnoviški univerzi, nimata nobene univerze v svoji sredi, najmanj pa visokošolskih predavanj v svojem jeziku.

Bodoče državne izdatke za ljubljansko vseučilišče je pa znatno olajšala dežela kranjska, zagotovivši k ustanovnim stroškom jedno četrtino milijona, kakor kaže začetkom navedeni sklep njenega zastopa. Dežela, ki je pred 15 leti slovesno praznovala šeststoletnico svoje zveze z državo, šeststoletnico svojega, nešteto krat z gmotnimi in krvnimi žrtvami odičenega patrijotizma, šeststoletnico svoje resnično neomahljive

vdanosti do najstarejše dinastije v Evropi, ta dežela, ki je sedaj položila na oltar prosvete nerazmerno velik denarni dar, pač gotovo zasluži posebno in dejansko pozornost visoke državne uprave ravno pri vseučiliškem vprašanju!

(Konec sledi.)

Shod v Logivasi.

Iz Celovca, dne 24. oktobra.

Katoliško-politično in gospodarsko društvo za Slovence na Koroškem je imelo včeraj res sijajen shod v prijazni Logivasi nad Vrbo. Ob krasnem jesenskem vremenu zbrali so se slovenski možje ne le iz domače občine, marveč tudi iz daljne okolice. Bilo jih je do 400. Shod je bil na prostem in v trdni gručici in najlepšem redu stali so vsi zborovalci, poslušaje iskrene govore. Vodil je zborovanje č. g. župnik A. Gabron, ki je v srčnih besedah pozdravljaj došle govornike in poslušalce. Prvi je govoril g. drž. poslanec dr. Žitnik o političnem, za nas Slovence skrajno neugodnem položaju. V krepkih besedah slikal je velike krivice, ki se nam gode v narodnem, kakor gmotnem oziru, in dobro označil zlobno postopanje nasprotnikov zoper nas. Z iskrenim pozivom do zborovalcev, naj krepko vztrajajo v težki borbi za vero, dom in cesarja, končal je govornik. Govor je napravil najboljši utis in so ga zborovalci burno odobraval.

Gospod deželni poslanec Grafenauer je v priznani poljudnih besedah slikal razne »slavne« čine »slavnega« našega deželnega zbora ter razkril razne razvade in slabe šege, katerim se mora ljudstvo odpovedati, ako hoče, da se mu boljše godi.

Gosp. J. Rozman je na kratko razložil, kdo je kriv našim, vedno slabšim razmeram. Tisti, ki

LISTEK.

Popotni listi.

(Jos. Lavtižar.)

(Konec.)

VIII.

Innsbruck 6. avg. 1898.

Komaj sem te videl in te že zapuščam prijazno mesto Landeck, naj te varujejo še zana-prej sinji vrhovi, ki te stiskajo v okrogu. In ti mogočna razvalina, kateri spirajo Innovi vrtinci skalnato podlago, stoj še nadalje v kinč mestu in v spomin na davno pretekle čase! Zopet sedim v železniškem vozu in mimo mene leti svet tako naglo, da ne morem videti ničesar. Trudne noge počivajo po prestanem trudu, žulji se bodo kmalo zacelili, pred oči pa mi stopa toliko lepih prizorov in prijetnih spominov, katere bodem hranil vedno v življenju. Veliko sem srečal potnikov, toda meni neznanih. Zunanost ti bode v redkih slučajih izdala, koga imaš pred seboj. Bogatina (den Protzen), ki se povsod kaže s fino vnanostjo, spoznaš ložje kot učenjaka. Zlasti verižice in črne obleke ne vidiš dosti, najbolj prevladuje turistovski »loden«, kratke hlače z nogovicami in čevlji z jer-

meni. Izraz mnogih obrazov je popolno navaden, večkrat celo oduren, vnanost nepomenljiva, obnaša semtrije neokretna, toda treba je imeti pozorno oko in vljudno vedenje v občevanju. Lahko da imaš pred seboj osebo imenitnega stanu ali visocega izobraženca, čegar ime slovi med svetom.

V takem premišljevanju minjeva čas, sprevodniki izklicujejo postaje (Imst, Silz, Felfs itd.), potniki vstopajo in odhajajo, slednjič pridemo v Innsbruck. To je vihtenje klobukov, stiskanje rok, prijateljski poljubi, a mene ne pozna nikdo. Nihče se ne zmeni za ptujca, ki šteje tudi nekaj dobrih src, pa so daleč doli na slovenski zemlji. Da, nek fakin mi gre nasproti ter me prijazno pozdravlja. Kar s silo mi hoče vzeti prtljago, katere itak nimam veliko, ter jo nesti v mesto. Toda ostal sem mož stanovit in neizpros. Pri tem sloju ljudstva hodi oprezen in malobeseden, sicer znaš naleteti. Prepirajo se kar na glas za dohodke, zabavljajo, če niso dobili zadostne plače, spravijo te v zadrego, ako se nisi poprej pogodil z njimi. Seveda — ti meseci so njihova žetev, sedaj jim zori pšenica, zato te obletavajo kakor podrepne muhe.

Prva reč je, da se v hotelu »Stadt München« umijem, očedim obleko in dam osnažiti čevlje, ki celi teden niso videli krtače. Potem se nataknejo

rokovice in zopet imam nekaj gosposkega na sebi. Tako pohajam iz ulic v ulice, ogledujem cerkve, mestne stavbe, prodajalnice itd. Innsbrucka značilno znamenje je, da prideš iz mesta naenkrat v gojzde, od tu na planine in s planin na visoke gore. Z glavnega trga gledaš kar pred seboj skalnate vrhove.

Da se soznanim nekoliko s kulturno zgodovino naroda, obiščem deželni muzej »Ferdinandum«. Sprehajaš se po krasnih prostorih in občuduješ v okusni razdelitvi toliko predmetov, da bi moral imeti več dni časa, preden bi vse ogledal. Kar se je ohranilo deželnih spominkov iz starih časov in iz novejših dobe — vse imaš pred seboj. Posebno bogata je zbirka cerkvenih starin: altarjev, podob, mašnih plaščev, zvonov itd. Razstavljeni so umotvori domačih kiparjev in slikarjev, posebno lepe so velikanske slike Defereggerjeve. Omenjam tudi nosilnico, katero so vzeli naši vojaki leta 1866 v južnotirolskih gorah staremu rovarju Garibaldiju. Dalj časa sem se mudil pri spominkih slavnega Andreja Hoferja, bral več njegovih rokopisov, ki so hranjeni pod šipo v okvirih. Zadnje vrstice, katere je pisal svojemu bratu štiri ure pred smrtjo v Mantovi, so pač vredne, da jih priobčim tukaj:

ima tu vso vlado in moč v rokah, t. j. nemškutarski nacionalni liberalci! Na to razloži šolsko vprašanje, zlasti zahteve naše po verski, slovenski, 6 letni šoli.

Č. gosp. kaplan V. Limpel predlaga in utemeljuje sledeči dve resoluciji:

I. Brz o javnoudanostno izjavo cesarju: »Na javnem shodu katoliško-političnega in gospodarskega društva za Slovence na Koroškem v Logavesi nad Vrbo zbrani Slovenci Zgornjega Roža izražajo Vašemu Veličanstvu ob bridki izgubi Njenega Veličanstva cesarice Elizabete svoje najglobokejše sočutje. — Isti zbrani narod izjavlja ob priliki petdesetletnega vladanja Vašega Veličanstva svojo pokorščino in vdanost.«

II. Resolucijo: »Na javnem shodu v Logivasi nad Vrbo zbrani Slovenci Zgornjega Roža izražajo slovenskim in sploh slovanskim državnim poslancem svoje popolno zaupanje in nujno prošnjo, da izposlujejo tudi za svoje brate na Koroškem toliko potrebno enakopravnost v uradu in v šoli.«

Zborovalci so soglasno pritrdili obema izjavama, g. Gabron pa je na to s primernim nagovorom zaključil shod, ki se je završil vseskozi v najlepšem redu. Po shodu se je razvila živahna prosta zabava, za katero so poskrbeli najbolj vrli pevci iz Št. Jakoba v Rožu pod vodstvom g. J. Fuggerja. Lepi shod ostane gotovo vsem udeležencem v dobrem spominu, upamo pa tudi, da obrodí dober sad!

Slovenci in ravnopravnost.

V Trstu, 19. okt.

Prednik sedanjega cesarjevega namestnika tržaškega, predobro znani vitez Rinaldini, se je opetovano izražal o nas primorskih Slovanih, da smo politični analfabeti, nezmožni za ravnopravnost, katera mora naravno ostati za nas le na papirju pod okriljem § 19 avstrijsko-osnovnih zakonov.

Vitez Rinaldini je bil Slovanom sovražen mož, ter v srcu in duhu Italijan. Vender pa je bil jako oestroviden in praktičen človek. Prav mnogokrat se je v družbi svojih bližnjih prijateljev pogovarjal o težnjah primorskih Slovanov, ki so se vlekli skozi njegov zistem, kakor zopern las v skledi okusnega mleka, in pri tej priliki je često ježno se izražal o nerodnosti in nemoči našega naroda tako v političnih kakor gospodarskih rečeh. Iz tacih izjav je došlo na ušesa piscu tega nekaj besedij Rinaldinijevih, da bi na mestu primorskih Slovanov ali morda avstrijskih Slovanov sploh kak drug narod že davno prišel do svojih pravic, narod, ki bi bil živahnejši v svojem delu in ki bi znal s svojim nastopom zbujati rešpekt: — »Slovenci si ne znajo pomagati in to jim nakopava več sovražnikov, kakor jih zaslužijo!«

Dasi te besede bivšega trž. namestnika ne zadenejo popolnoma v črno, kar se tiče nastopanja primorskih Slovanov za polit. in materijelno

samostojnost, vendar se povsem mož ni motil o nas, ki je bil kritičen opazovalec razmer.

Da si Slovenci ne znamo pomagati sami, to je tužna neovrgljiva istina! Glejmo samo, kako je v gospodarskem pogledu, v rečeh, v katerih uživa vsak državljan popolno svobodo in ki tudi ne zadevajo ob odpor od strani polit. nasprotnika. Uprav tu si ne znamo skoro nič pomagati. Izvzemši posamezne kraje v Primorju, kjer živi slučajno izšolani inteligentni mož, ki pomaga ljudstvu na noge s posojilnicami ali kako gospodarsko zadrugo, je povsod med našimi kmeti pri starem kopitu, pri starih nespretnih navadah in reči moram, da smo v tem pogledu pravi Kitajci! Najrevniši žid si opomore v kratkem času, da obogati, naš človek pa, ki premore še svoj košček zemlje in hišo, pa ostaja v bedi. Zakaj? Ker se z vsemi štirimi upira napredku. Odkod pa, da je v Trstu vse v židovskih, nemških in italijanskih rokah? Ali ne stoji Trst na slovenskih tleh? Ali ni imel od nekdanj Slovenec prvi najugodnejši tal za gospodstvo ob Adriji? Zakaj je prepustil žezlo tujcu? Ker je bil preprost! In preprostost je v očeh pogumnega, prebrisanega nezmožnost!*)

Naši nasprotniki, ki jašejo konja, se bore malo brigajo za drugo, oni žive pod neposrednim utisom, da smo Slovenci boječ, neokreten narod in da kot tak ne zaslužiimo stati v eni vrsti z onimi, ki imajo ponos in pogum in zmožnost. To je izraz neposrednega utisa, ki ga čini naše vsakdanje nastopanje nasproti njim. Mi si ne znamo pomagati sami, radi tega nam ne »pomagajo« drugi. Ali nekaj drugega je, kar znamo prav vrlo mi Slovenci: prepirati se mej seboj in delati krivico lastnim rodoljubom ob vsaki priliki, to nam je prirojeno in v tem obstoji vrhunec naše »zmožnosti«, ki ostaje neplodna ondi, kjer jo znajo rabiti drugi.

*) Odločnejši vzrok je bil ta, da so mogotci tujce vedno podpirali pri snovanju gospodarskih zavodov, Slované pa ovirali. Op. vred.

Politični pregled.

V Ljubljani, 25. oktobra.

Nagodbent odsek je včeraj dopoldne in popoldne zopet nadaljeval splošno razpravo o vladnih nagodbenih predlogih in je še ni dokončal. Govorila sta dopoldne posl. Schlesinger in Kolischer, popoldne so pa za vitezo Berksem, ki se je odpovedal besedi, prišli na vrsto posl. Zedtwitz, Jax in Abrahamowicz. Novega seveda ni mogel povedati ničesar nobeden govornik, ker se je kočljivo nagodbeno vprašanje preresetavalo že od vseh poljubnih strani. Člani nemške opozicije govoré le zato, da s svojimi govori tratijo čas, desničarji se pa tudi vsi po vrsti ne marajo odreči besedi, ker bi potem levica dobila še več povoda za mnogovrstna obrekovanja. Toda akoravno se razprava v nagodbenem odseku vleče nepričakovano dolgo, upa vlada še vedno, da bo to vprašanje rešeno pravočasno. Včerajšnji oficijozni listi objavljajo že natančen načrt, kako in v kolikem času bo nagodba z Ogersko gotova stvar. Pododseki, ki se takoj po splošni razpravi pečajo nadrobno z nagodbenimi predlogami, dovrše svoje delo baje že v teku treh tednov, tako da bo sredi novembra cela zadeva zopet na dnevnem redu v plenumu nagodbenega odseka. Ta bo po mnenju vladnih krogov v primeroma zelo kratkem času izrekel konečno besedo ter izročil vsa svoja poročila poslanski zbornici, ki bo potrebovala za nadrobno razpravo, oziroma drugo branje le kakih štirinajst dnij. Na ta način bo mogoče rešiti nagodbene predloge do srede decembra. Nagodba potem brez vsake ovire lahko stopi v veljavo z novim letom. Tako računa vlada, toda nemogoče ni, da dela račun brez oštirja.

Češko nemška sprava na Moravskem.

Energični poziv češkega katoliškega lista »Hlas«, ki je, kakor smo pred nedavnim omenili, odločno zahteval, naj se čim preje snidejo zastopniki obeh deželnozbornskih klubov v posvet ter konečno dogovore o načrtu, po katerem bi bilo mogoče zblizanje obeh strank, vendar ni bil popolno brezvspešen. Iz Brna se namreč v tem oziru poroča sledeče: Minulo soboto zvečer se je sošel zopet češki klub moravskega deželnega zbora v posvet, da se konečno dogovori o potrebnem pravem načrtu. Poročevalec dr. Zacek je predložil izgo-

tovljen načrt za volilno preosnovo za dež. zbor. Po kratki razpravi izročili so načrt posebnemu pododseku v presojo, ki mora v štirinajstih dneh izvršiti to nalogo, na kar se klub zopet snide v posvet. Še le ko bo klub odobril Zacekov načrt, se posvetujejo o njem delegati nemškega kluba. Konečna sprava je toraj vsekako še precej daleč, ker bodo posebno Nemci izrazili več pomislekov proti češkim zahtevam, vendar je že to dobro znamenje, da se je z delom sploh pričelo.

Baronu Banffyju se v poslednjem času bolj nego kedaj maje ministerski stolec in danes pač nihče ne more trditi, da bo zmagovalno izšel iz boja, katerega mu je napovedala vedno močnejša opozicija. Vsi opozicijski govorniki zahtevajo, da mora prevzeti vodstvo državnega stroja drug strojevodja. Obstrukcija, katero so smatrali spočetka le za muho jednodnevnic, nastopa vedno silneje in včerajšnja seja poslanske zbornice se je izpolnila s samimi glasovanji po imenih. Ker je opozicijsalcem že precej pošlo gradivo za nadaljno rogoviljenje, lotili so se včeraj zapisnika zadnje seje, v katerem so našli polno pogreškov ter potem stavili nebroj predlogov, o katerih se je moralo seveda glasovati po imenih. Zадnjega posvetovanja v klubu neodvisne stranke udeležili so se tudi delegatje nacionalne in ljudske stranke, iz česar nekateri sklepajo, da se je vršil dogovor o skupnem bojnem načrtu. — Žaloval pač nihče ne bo, če se bojevnikom posreči zmaga nad Banffyjem.

Nova izjava o Dreyfusovi aferi. Židovski listi vseh vrst pečajo se te dni z veliko zadovoljnostjo z neko, najbrže popolno izmišljeno, ali pa vsaj ponarejeno izjavo nemškega cesarja o Dreyfusovi nedolžnosti. Iz Carigrada namreč pišejo židovskim listom, da je stavbni svetnik Kapp, ki je gradil anatolske železnice in vodi sedaj gradnjo železnice Solun-Dedeagač, povodom obiska nemške šole v Carigradu, povedal cesarju, kar mu je pripovedoval o Dreyfusu neki višji francoski častnik. Rekel je baje, da je Dreyfus nedolžen in da je o tem prepričanih devet desetih francoskih častnikov, le nekateri člani francoskega generalnega štaba skušajo na jezuvitski način in kot jezuvitski učenci (!) z lažmi prepričati svet o Dreyfusovi krivdi. Nato pa je cesar Viljem pritrjevalno pokimal in dejal: »Najbolj čudno pri celi aferi je pa to, da mnogo teh mož veruje, da sem res pisal pisma na Dreyfusa in da je minister Hanotaux kupil ta pisma za 27.000 frankov.« Židovski žurnalisti najbrže sami dvomijo o resničnosti navedenega poročila.

Fašoda-vprašanje in Francija. V zadnjih številkah smo poročali o izrednih pripravah v francoskih pristaniščih, iz česar je bilo sklepati, da so vse te priprave v zvezi z napetimi razmerami mej Francijo in Anglijo radi francoske ekspedicije v Fašoda-deželo. Vlada sedaj izjavlja, da vse te priprave niso v nobeni zvezi s tem vprašanjem, marveč da je vse to le v zvezi s pomnoženimi vojnimi silami na Kreti. Kar se pa tiče poziva mornariškega osobja v posamna obrežna mesta, pravi vlada, da to ni nič izvanrednega. Konečno izjavlja vojni minister, da bo o afriškem vprašanju odločevala le zbornica in da dotlej oficijelno nihče ne bo reagoval na razna izzivanja angleških krogov. Ostali krogi ne verujejo posebno označenim pojasnilom.

Ministerska kriza v Španiji. Mirovna pogajanja mej Španijo in Ameriko, ki zelo počasi napredujejo, poleg tega pa tudi razne notranje homatiije provzročile so v Sagastovem liberalnem kabinetu krizo, ki dosedaj še ni popolna, vendar pa ni mnogo upanja, da bi Sagasta mogel zbrati okolu sebe može, ki bi prisegali na njegov program. Odstopila sta dosedaj naučni minister Gamazo ter minister za javna dela, pa tudi vojni minister je vložil ostavko. Sagasta in nekaj njegovih tovarišev so sedaj še na krmilu, toda le na izrecno željo kraljice-vladarice, ki ne more najti mož, ki bi v sedanjih zmedenih razmerah hoteli prevzeti nase vso odgovornost. Kraljica je računala mej drugimi tudi na generala Polaviejo, toda on je baje izjavil, da ne prevzame sostave novega kabineta, dokler ni podpisana mirovna pogodba.

Glasba.

Bela Ljubljana. Valček po slovenskih napevih za glasovir zložil Viktor Parma. Založil L.

»Es ist der göttliche Wille gewössen, dass ich habe miessen in Mantua mein Zeitliches mit dem Ewigen verwöxeln. Der Todtenschmauss soll beim Unterwirth in St. Martin abgehalten werden. In der Welt lebet Alle wohl, bis wir im Himmel z'sammkommen und dorten Gott loben ohn End. Alle Passeyrer und Bekannte sollen mir eingedenk sein im heilligen Gebeth und die Sandwirthin soll sich nicht bekimern; ich werde bei Gott bitten für Alle! Ade, meine schene Welt, so leicht kommt mir das Sterben for, dass mir nit die Augen nass werden. Geschriebe um 5 Uhr in der Frue, und um 9 Uhr reiss ich mit der Hilfe aller Heiligen zu Gott. Mantua, den 20. Februar 1810.

S kako živo vero in s kako trdnim zaupanjem na Boga je šel ta junak v smrt! Dopolnil je še le 43 let, ko je prelil srčno kri za svoj narod.

Opoldne stopiva s tovarišem v gostilno »zum Breinössle«. V hišo te vabi star tirolski pozdrav

Grüss Gott tritt ein,
Bring' Glück herein.

Na senčnatem vrtu dobiš raznovrstno družbo in dobro postrežbo.

Sedaj je treba iti na kolodvor, da se odpeljeva ob treh popoldne z brzovlakom čez Brenner nazaj v domovino. Ex alpibus robur et virtus!

Schwentner v Ljubljani. Cena 1 gld. 20 kr. — Gospod skladatelj je razne narodne napeve zbral in jih nanizal drugega na drugega, jih zvezal s kratkimi medigrami in jih podal plesajočemu občinstvu kot valček. Pač niso vsi napevi pripravljeni za valček. N. pr. »Le zvoní, zvon...« ni pesem za ples, a g. skladatelj je ritem tako izpremenil, da je dobil, kar je hotel. Lahka, melodijozna skladba bi morda z orkestrom naredila še boljši vtis, nego na glasovirju. x.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 25. oktobra.

(Blagoslovljenje gimnazijske kapele) se je vršilo včeraj v Kranju jako slovesno. Presvetli knez in škof je prišel v Kranj že v nedeljo ter bil od meščanov izredno slovesno vsprejet, drugi dan se je pripeljal v Kranj tudi deželni predsednik ekselencen baron Hein. Vsa slovesnost se je izvršila točno po določenem vsprejemu. Obširnejše poročilo nam je obljubljeno.

(Javno predavanje.) Prihodnjo nedeljo ob 6. uri zvečer bode predaval v veliki dvorani »Kotoliškega Doma« v Ljubljani g. Evgen Lampe: »O krščanskem socializmu sploh«. K temu predavanju najljubše vabi

odbor »Slov. kršč.-soc. zveze«.

(Kuga na Dunaji!) Z Dunaja. Ta senzacijska novica je spravila ves Dunaj po koncu; politika je stopila v ozadje in vse govori le o novi, nam le malo znani orientalski bolezni. Dosedaj imamo zabeležiti tri slučaje kot žrtve lanske ekspedicije, ki je bila poslana v vzhodno Indijo, študirat kugo, ki je ondi grozovito razsajala. Bili so štirje mladi dunajski doktorji, ki so se lotili tega nevarnega posla, namreč dr. Müller, kot klinični opazovalec; dr. Albrecht, kot patološki anatom in dr. Ghon, kot bakteriolog; poleg teh treh mož se je ekspedicije vdeležil še dr. Pösch in neki sluga. Imenovani mladi učenjaki so imeli ondi dovolj priložnosti opazovati kugo na živih in mrtvih ljudeh; samo ob sebi se umeva, da je bilo njihovo raziskovanje skrajno mučno in smrtno nevarno. Pa vsi so ostali zdravi, in zdravi so se povrnili v svojo domovino; a prinesli so s seboj velikega sovražnika človeštva, provzročitelje kužne bolezni, namreč kužne baccile. To bi bil storil brez dvoma vsak drugi učenjak; kajti ako so taki mikroorganizmi dobro shranjeni v posebnih, za to sestavljenih pripravah, ni nikake nevarnosti za človeško zdravje. Vzeli so jih s seboj na Dunaj v svoj bakteriološki laboratorij in se ondi nadalje pečali z bakteriološkimi študijami. Taki poskusi se delajo na vseh vseučiliščih, pa ne na ljudeh, kakor piše »Deutsches Volksblatt«, ampak na živalih. Zlasti veliko se je delalo v bakteriološkem laboratoriju spomladi, včasih po deset ur na dan, a pripetila se ni nikaka nezgoda, kar je pripisovati veliki previdnosti omenjenih zdravnikov. Zadnji čas se je malo študiralo, večinoma je imel opraviti v laboratoriju samo sluga Anton Barisch, ki je snažil in pometal sobo. In ta nesrečnik si je pri tem nalezil kugo. Kako, se ne ve. Najverjetnejše je, da je zakrivil majhno neprevidnost, da je pozabil morda si umiti roke pred jedjo. S prva so mislili, da ima pljučnico, in so ga prenesli na kliniko prof. Nothnagla, kjer je docent dr. Müller konstatoval kugo. Bolnika so dejali v osamljeno sobo, kjer sta mu stregli dve strežnici in dr. Müller, ki se je vdeležil indijske ekspedicije. Sluga Barisch je kmalu umrl in po njegovi smrti je obolela jedna strežnica, katero so prenesli v Franc-Jozefovo infekcijsko bolnico. Kot zdravnik ji je bil pridružen zopet dr. Müller. Tudi pri tem slučaju se je glasila dijagnoza žalostno, namreč na kugo. Bakteriološka preiskava je dokazala kužne baccile. In žalostna usoda je hotela, da je za nekaj ur moral požrtvovalni učenjak isto bolezen konstatovati tudi na sebi. Sam si je postavil dijagnozo in legel v posteljo. Tako smo imeli na Dunaji v petek zvečer dva bolnika, ležeča na smrtni postelji, obolela za kugo. Ločena od vsega sveta, ležala sta v svojih izoliranih celicah, čakajoč smrti, strežnica že nezavestna, zdravnik v hladni resignaciji. Stregli so jima dve usmiljenki in dr. Pösch, kot četrti udeleženec indijske ekspedicije. Zvečer sta bila oba bolnika prevedena. — Ko so v soboto zjutraj listi prinesli take novice, je razburjenost mej občinstvom zopet narasla. Kompetentni sanitetni organi zborujejo

vedno; na magistratu se je sestavil permanentni odsek, ki vodi celo akcijo za slučaj, da se epidemija razširi. Notranje ministerstvo, cesarsko namestništvo, najvišji zdravstveni svet in magistrat so ukrenili že vse potrebno. Zidajo se že barake pri Franc-Jozefovi bolnici. Patološki zavod, kjer se nahaja oni nesrečni laboratorij, je zaprt za dijake in občinstvo. Tudi predavanja na klinikah so za teden dni ustavljena. Iz Franc-Jozefove bolnice, kjer se nahajata oba bolnika, prihajajo vsak čas poročila o stanju bolnikov; njih položaj je jako kritičen, rešitve skoraj ni pričakovati; vendar sta oba še pri življenju. V nedeljo zjutraj se je raznesla novica, da je obolela še druga strežnica, ki je stregla pokojnemu Barischu, vendar se dosedaj še ni mogla dokazati kuga. Sedaj pa nastane vprašanje, kdo je kriv vsemu temu? Od jedne strani se je povdarjalo, da sploh ne gre sredi večjih mest imeti bakteriološke laboratorije. To je sicer res, toda težko izvedljivo, kajti potem bi morali sploh bolnišnice odstraniti iz mest na deželo; ker pri vsaki racionalno uravnani bolnišnici je bakteriološki laboratorij nujno potreben. Drugi so trdili, da je sploh vsa bakteriologija »židovsko sleparstvo«. To je nesmisel, na katero je nepotrebno odgovarjati. Še največ smisla imajo oni glasovi, ki pravijo, da bi nesrečnih kužnih baccilov sploh ne bilo treba nositi v Evropo. Toda tudi to ne velja, ker dasi je ta študij jako nevaren, se da naravnost paralizirati s previdnostjo in da je bil umrl sluga bolj previden, bi se to ne bilo zgodilo. Krivično je obsojati one požrtvovalne moze, ki so šli ne boječ se za svoje življenje v okuženo daljno deželo. Pač pa zadene krivda profesorja Nothnagla, ki je kot predstojnik klinike vsprejel za kugo obolelega Barischa na svoj oddelek, kjer je nesrečnik ležal cele tri dni v sobi, ki je okoli in okoli obdana od bolniških dvoran. Zakaj ga niso prenesli v Franc-Jozefovo bolnico, ki je nalašč za take bolezni ustanovljena in izven mesta. Zdravstveni svet je sam se izrekel, da bolnik ni bil dovolj izoliran. In vendar so bolezen hitro spoznali; in tudi če bi je ne bili, je bila vendar zahteva previdnosti, da bi bili to storili z ozirom na to, da je dotični sluga imel opraviti v sobi, kjer so bile kužne bakterije spravljene. Dalje, vse osebe, ki so prišle v dotiko z bolnim Barischem, so internirali, samo profesorja Nothnagla ne! Toliko torej raz kritičnega stališča! Sedaj je vse storjeno, da bi se epidemija dalje ne razširila. Dunajski in tuji učenjaki so mnenja, da ni nikake nevarnosti več. Posamni slučaji so se po vseučiliščih že večkrat pripetili in več profesorjev je zgubilo že življenje; a to so sporadični slučaji kot žrtve znanosti. Tudi slavní Pasteur je že delal poskuse s takimi baccili, istotako Koch v Berlinu in Metschnikov v Petersburgu.

(Poštne zadeve.) S prvim prosincem 1899 se bodo poštne uradi na deželi deloma reorganizovali, od tedaj se bode namreč vsem poštnim uradom nakazala mesečna plača naprej; poštarji, kateri sami opravljajo poštno službo, se bodo nastavili z dekretom, tudi njihova plača se bode od 1. julija 1899 naprej za nekaj odstotkov zboljšala. Vsem neerarčnim poštnim uradom bode dovoljen nedeljski in prazniški počitek v toliko, da se bode uradovalo le dopoldne; nadalje se je priznala vsem poštarjem in poštnim odpravnikom obojega spola jubilejska spominska kolajna. Te usluge so le deloma uresničile naše dolgoletne nade. Obžalujemo, da se ni oziralo enako na vse poštne sloje, posebno ne na one poštarje, kateri vsled zasebnih opravil ne načeljujejo osebno svojim poštnim uradom, ampak morajo na lastne stroške in lastno odgovornost vzdrževati poštne osebe, in da se je na uboge poštne odpravitelje, te največje trpine pri poštnem zavodu, popolnoma pozabilo. Gospode poslance toplo prosimo, da store vse možne korake, da se odpomore temu nedostatku; saj imajo gori označeni poštarji in poštni odpravitelji enake, da še večje dolžnosti, torej naj se jim pripoznajo tudi enake pravice.

(Iz Idrije), 24. oktobra. Kakor Dolenjci v Ameriko, silijo delavci iz Idrije na Vestfalsko. Odpravljajo se kar trumoma. Ako bi dobil slednji, kdor bi hotel, enoleten dopust, zredčile bi se vrste naših rudarjev prav zelo. Nekateri so odrinili z vso družino. Žalosten znak časa je, da zapuščajo ljudje erarično službo in odhajajo v daljno tujino kruha iskat. Da tako silijo ljudje na Vest-

falsko, kriva so pisma, ki jih pišejo oni domačini, ki so že tam pri delu. Poročajo, da imajo zaslužka 4—6 mark na dan. Pisec teh vrstic imel je te dni pa v rokah pismo moža, ki se je izselil o binkošti. Dotični piše dobesedno: »Če prašajo (oče) kaj za mene, reci, da spomladi pridem domov. Tukaj tako ni živeti, ker je vse drago in pa tudi v jami je nevarno delati«. — Sicer pa Bog blagoslovi naše rojake v tujini! Naj bi ne pozabili svojega rodu!

(Zahvala) Presvetlemu g. knezu in škofu našemu, visokočast. gg. duhovnikom od blizu in daleč in vsem, ki so na ta ali drugi način pomogli, da se je slovesnost 100letnice naše fare tako lepo pričela, vršila in končala, izrekam na tem mestu svojo in svojih dobrih faranov najpristrénejšo zahvalo. Mili Bog po Marijini in svete Katarine priprošnji vračuj vsakemu na tem in onem svetu. — Na Rovih na osmino posvečenja cerkve. Janko Šiška, župnik.

(»Der Süden«.) Organ für die politischen, culturellen und wirthschaftlichen Interessen der Kroaten und Slovenen. Zadnja številka (8) tega časopisa nas je prijetno iznenadila. V njej se nanašuje, da bode ta časopis od 1. novembra t. l. izhajal po trikrat na mesec in sicer 1., 10. in 20. Konsorcij tega lista je storil ta korak, ker se je ogromno gradiva nakopičilo ter je bilo vsakako potrebno, da ta list izide večkrat. Želji mnogo prijateljev lista, ki si jih je pridobil v kratkem času svojega obstanka, se je deloma ustreglo. Da bode mogel ta list — kakor znano glasilo slovenskih in hrvatskih državnih poslancev — popolnoma zadoščevati svoji nalogi, treba mu vsestranske podpore — z obilnim naročanjem. Stori vsak rodoljub svojo dolžnost, delujte za list povsod, nabirajte naročnike in inserente, pa bode lahko vstrežal svoji nalogi v središču avstrijskem. — Uredništvo in upravnistvo lista »Der Süden«, Dunaj, I. Plankengasse 4. Naročnina znaša za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 65 kr.

(Vedno drezajo.) Iz Trsta: Razven »Eдинosti«, »Triester Zeitung« in par manjših listov je vse tržaško časopisje v judovskih rokah. Kak namen pa ima židovsko časopisje, o tem nas prav dobro pouči knjižica o »židu 19. stoletja«, katere ne moremo dovolj toplo priporočati nemščine večim — želeli pa je tudi, da se prej ko prej prevede na slovenski jezik, da naše ljudstvo vidi, kaki nevarnosti gredo nasproti z našo zaupljivostjo in brezbriznostjo. — V tej knjižici stoji resnični izrek judovski: »Porabimo vse okolnosti, polastimo se posebno časopisja in dan ni več daleč, ko bodo vsa bogastva te zemlje v judovskih rokah.« Na drugem kraju stoji: »Duhovščino moramo ljudstvu slikati kot goljufivo, katera v lastne nauke ne veruje, kakor rastlino, ki se rodi v splošni nevednosti.« V tem smislu deluje vse židovsko časopisje in kakoršna ima tla za svoje delovanje, tako je poslednje. Zlasti, kakor rečeno, so si vzeli za predmet gnjusnega blatenja katoliško duhovščino, ta jim leži kakor kamen v želodcu. Zato imajo tudi v Trstu judje svojo moč, namreč denar, za kateri se vse dobi, tudi menda najlepši poštenje. Kjer pa nimajo še svoje neposredne oblasti, kjer se jim ne more posrečiti, da bi spravili z župnišča njim zopernega slovenskega poštenjaka, ondi se zaletavajo vanj z vsemi možnimi obrekovanji. Tako so nedavno obrekovali barkovljanskega župnika, tako obrekujejo zdaj župnika v Trečah. Poslednjega obernega judovskega socialističnega para »Lavoratore«, da pobera pri vaščanih nepristojno biro, in spravlja poštenje tega vzor-duhovnika v dvom pri njegovih župljanih. Kdor ve, da je župnik Anton Koželj zlata duša brez madeža, kdor ve, da ta blagi gospod niti bire ne zahteva, ako vidi, da ni kaj pridelka, dasi je to po obvezi župljanov storiti opravičen, ta mora na »Lavoratore« lajanje takoj vedeti, kam judovski pes taco moli. Tem harpijam je naša poštena duhovščina trn v peti, kakor jim je trn v očeh vse krščanstvo. Zato iščejo po zlobnih izmišljotinah, da bi spravili duhovščino pri ljudstvu ob spoštovanje, to duhovščino, ki je še jedini varuh ubogega ljudstva pred judovskimi nastavljavci zanj. Najmanjša stvarica jim zadostuje, ako pa bi se vprašalo, kaj je s tistimi trikrat krvavimi obrestmi, ki jih vleče židovska zarota iz krščanskega ljudstva, kaka je »bera«, ki jo poberajo v nešteti milijonih judovske pijavke pri kristijanah, tedaj bi »Lavora-

tore« in vsa pesjanska svojat tržaška skrivila svoj dolgi nos v tisočere gube zadrege in bi molčala. »Socijalistične vodje« ste dresirali kakor kužke, da hodijo med naše ljudstvo črnat mu njegovo duhovščino, češ, duhovščina skrbi za »poneumljenje« ljudstva — proč ž njo! — seveda, da bode židovska jata tem ložje padla čez kmetski stan in kmetijo za kmetijo spravila v svoj žep! Tržaški judje pa ne skrbje za »poneumljenje« slovenskega ljudstva, ker je prav judovskim intrigam zahvaliti, da tržaški Slovenci že 14 let nimajo svoje šole v mestu! Toda tat se vedno jezi, ako kdo straži nad blagom in duhovščina straži nad kmetiskim stanom, zato reže vanjo judovski tatovi.

(S Krasa) 19. oktobra. [Izv. dop.] Obupni klic iz Primorja in iz Istre in »lega nazionale«, hijena primorska. (Konec.) Da bi bil pa gospod Ples, kot tolikanj miroljubni župan, se vdeležil na kakoršnikoli način napada iste sicer povsem nepotrebne in mirne Slovence naravnost izzivajoče šole, opremljene z zgoraj omenjenimi, čez lužo škilečimi znamenji, to ne verjame nihče, kdor pozna miroljubni značaj preljubljenega župana Miroslava Plesa. Le zloben jezik ga je mogel očrtniti pri viši politični oblasti z očitnim namenom: »vdarite pastirja in razkropile se bodo vboge slovenske ovce!« Vendar pa upamo zanesljivo, da pride njegova nedolžnost na dan, in s tem naj se tolaži tudi hudo prizadeta njegova spoštovana rodbina, kateri podajem v imenu mnogih njenih spoštovalcev svoje iskreno sožalje s tolažljivo poslovico hrvaško: »Vsaka sila do vremena!« In Bog naj jo tolaži! — Kako se vsiljuje povsod ob laško slovenski narodni meji ta zloglasna »zalega nazionale« in to od naše kimajoče vlade vedé ali nevedé podpirana, to daje vsakemu Avstrijcu resno pomisliti, kam jadramo s tem? — Pa ne le to! Te dni, namreč ravno na cesarjev god 4. t. m. je prišel si ogledat 14. avgusta t. l. postavljeni krasni spominek našega slovenskega junaka A. bar. Čehovina v Branico tudi neki učitelj »lege nazionale« iz sv. Križa pri Trstu. V spominsko knjigo je vpisal tudi svoj priimek: »F. Lazzun, maestro«. V neki tukajšnih gostiln je našel tudi 4letno gluhonemo deklico. Takoj je s pomočjo svojega tovarša — tolmača razodel njenim starišem svojo lahonsko željo, da naj njemu dajo deklico v vzgojo, da jo bode on naučil govoriti italijanski in da jih vse to ne bode nič stalo! Tako strastni so ti premedeni Lahoni. Pa odšel je z dolgim nosom. Prišel je menda gori omenjeni učitelj tudi zato si ogledat spominek, ker je vladni »Mattino«*) slavnost 14. avgusta t. l. opisal tako, kakor da se je ista vršila kje na laških tleh in kakor da je napis na spominku laški in ne nemški, poleg onega v slovenščini! — Te dni sem prejel tudi list od enega svojega sorodnika v Istri, ki mi opisuje, kako hudobni so isterski »italijanaši« tudi proti orožnikom, zlasti onim slovensko-hrvaške narodnosti. Žugajo jim, ker postopajo orožniki strogo po postavi tudi z »italijanaši«, da jih bodo že pobili in potem celo spekli! V tistem kraju (V.) so imeli prej italijanske orožnike, s katerimi so delali »italijanaši« kar so hoteli; zdaj pa so tam vsi štirji orožniki Slovenci. Sam župan ščuva ljudstvo proti njim, rekoč: »Zdaj imamo samo »ščave« za orožnike; torej glejmo, da jih na kak način naprej spravimo!« — Kdaj bode kaj boljše za nas primorske Slovence? Neverjetno je, da vlada tu ne vvidi, kako se s starim zistemom čedalje bolj spodkopuje tla avstrijski ideji v Primorju, in pod kako težkim jarmom vzdihujemo, ker se ne ozira na geslo pokojnega cesarja Ferdinanda »Dobrotljivega«, namreč: »Justitia regnorum fundamentum!« Svetovna zgodovina pa uči tudi, da vsaka prevelika krivica učinjena kakemu narodu, se prej ali slej strahovito maščuje. Mi pa ne bomo jenjali klicati in vpiti: »Avstrija reši sebe in nas, dokler je zato še čas!« M Mihaeljev.

(S Štajerskega), dne 20. okt. (Ruberjev ukaz zastran sodnikov.) Z velikim zadoščenjem smo brali odgovor justičnega ministra na interpelacijo zastran njegovega ukaza do sodnijskih uradnikov. G. minister brez ovinkov jamči svojim podložnim uradnikom prostost njih prepričanja, a noče, da bi oni podpirali pojemajoč liberalizem ali pa pot nadelovali narodnemu šovinizmu ali pa radika-

lizmu. Samozavest, s katero je govoril minister, privela je neko novo sapo v naše sodnijske kroge. Tako se je prigodilo, da je na Spodnjem Štajerskem nekje umrl g. c. kr. sodnij. pristavu sinko, katerega so mu prav tisti dan odpeljali na neko protestantsko grobišče, ko smo mi na Štajerskem obhajali zadušnice za pokojno cesarico našo. Vse je hitelo v cerkev, samo omenjeni g. pristav je baje hodil med mrtvaškim sv. opravilom po trgu zvonaj cerkve. To je nekega rodoljuba toliko privzdignilo, da je ta factum poročal našim domačim listom, češ, da je omenjeni gospod kazal, da ne gre h zadušnicam, če je tudi ces. uradnik. V Gradcu, kjer vse berejo, so tudi to brali ter so omenjenega gospoda pozvali na odgovor. Ta je svojega g. šefa napotil, da je poslal »popravek« v časnik, češ, da omenjeni g. pristav je prav tisti dan nastopil dopust zavoljo pogreba svojega sinka. Novo c. kr. državno pravdnštvo mariborsko je pa vkljub temu, da je omenjeni častnik priobčil »popravek« brez vse opombe, venderle vzdignilo tožbo zoper časnik, ki je zgorajšno poročilo — če se ne motim kot drugi — priobčil. Pa to bi ne bilo nič posebnega — a nekaj drugega je, kar se nam zdi zelo novega. C. kr. okrožno sodišče Mariborsko je poslalo dotičnemu c. kr. okraj. sodišču naročilo, da naj zaslisi vse osebe, od prve do zadnje, ki bi utegnile vedeti, kdo da je dotično dogodbo časnikom poročal. V celem kraju si nihče ni več zvest, da ne bi prišel berič ponj, da ga tira pred sodišče, da tam izpove na za pisnik, če nima g. J. J. na sumu, da bi bil on dopisnik omenjenih listov. Le škoda, da omenjeni časniki ne izhajajo v Celji. Tam bi se jim dobro godilo, ker je bilo c. kr. okrožno sodišče pred par leti razsodilo, da odgovorni vrednik ni dolžan izdati dopisnika, češ, da to bi motilo nja obrt. Ono bi bilo tudi gotovo razsodilo, da je dopisnik še toliko manje dolžan se izdati, a, če ga drugi tega obdolžijo, jim c. kr. sodišče ni dolžno verovati. Ali mar ni tako?

(Zidanje nove cerkve pri Sv. Magdaleni) Iz Maribora: V lavantinski prestolnici, v lepo ležečem Mariboru ob Dravi, se v novejšem času zelo veliko stori v povzdigo službe božje. Krasno prenovljena je stolna cerkev, v kateri stavijo razven tega ravno sedaj tudi dva nova jubilejna oltarja, posvečena Srcu Jezusovemu in Marijinemu. Neumorno delavni očetje frančiškani so postavili novo cerkev, katero moramo imenovati monumentalno stavbo; sedaj jo slikajo z velikim krasom in sijajem; v Studencih so tudi očetje lazariisti, katerih kratko bivanje v mariborski bližnji okolici je že obilo dobrega sadu obrodilo, istotako že zdatno olepsali cerkev sv. Jožefa. Sedaj se je pa odločil veleč. gospod kanonik in dekan v magdalenskem predmestju, Tomaž Rožanc, sozidati novo cerkev za svojo veliko, nad 10.000 duš broječo župnijo. Občudovanja vreden je v istini namen že osivelega zlatomašnika, ki hoče kljub svoji starosti z mladeniškim navdušenjem koristiti na ta način svojim župljanom. Ne mogel bi jim lepše in plemenitejše ustreči, kakor z novo cerkvijo. Dosedanja župnijska cerkev je namreč povsem pretesna, obsega komaj 400 do 500 ljudi. Kam naj tedaj drugi tisočeri verniki zahajajo k božji službi? Nova stavba je neobhodna, nujna potreba. A od kod vzeti potrebnih sredstev, posebno v Mariboru, kjer so morali in še morajo verniki mnogo žrtvovati v cerkvene namene! Veleč. gospod kanonik Rožanc namerava doseči svoj plemeniti smoter z efektno loterijo. Ministerstvo jo je že dovolilo, sedaj se že razpečavajo srečke po jedno krono. Srečkanje je že določeno na 1. majnik prihodnjega leta. Dobitkov je mnogo zelo dragocenih; premilostljivi knezoškof lavantinski so podarili za prvi dobiček 1 par volov, vrednih nad 500 gld.; med drugimi bo 10 dobitkov, vsak po polovnjak izvrstnega vina, koje so darovali bogoljubni dobrotniki. Ugodnost pri srečkanju je toraj zdatna. A da se doseže za stavbo gmoten vspeh, treba je izdati mnogo srečk. Pričakovati je pa tudi, da se jih kolikor mogoče mnogo razproda. Komur je količkaj mogoče, naj si jih priskrbi. Č. gospodje župniki in kapelani so pa s tem ponižno in najuljudneje prošeni, naj to plemenito podjetje pri svojih vernikih priporočajo in povpešujejo. Storili bodo dobro delo v povzdigo božje časti in v dušni blagor vernikov; Bog jim bode tisočero povrnil. Ako toraj dobijo doposlane srečke, naj jih blagovolijo sprejeti, ako jih pa že-

lijo naročiti, naj to naznanijo župnijskemu uradu pri sv. Magdaleni v Mariboru. Daj Bog, da bi se to plemenito podjetje tako skrbnemu dušnemu pastirju, veleč. gospodu T. Rožancu, posrečilo; to ne bo samo prekrasen spomenik njegovega dolgotnega vzglednega pastirovanja pri sv. Magdaleni, temveč bo tudi željno pričakovan pripomoček, da se ustreže verskim zahtevam magdalenske župnije.

(Koroške novice.) Socijaldemokrati so dné 16. t. m. zborovali pri Rošerju na Rudi. Udeležba je bila slaba, a gotovo je važno znamenje, da rudečkarji vedno bolj silijo tudi na kmete. Značilno je, da naši bauernbundarski liberalci na vso moč nasprotujejo našim slovenskim shodom, a podpirajo rudečo propagando. — Zadnje dni smo imeli skrajno neugodno vreme. Deževalo je premočno, bliskalo pa večkrat kakor po leti. Iz Kanalske doline poročajo, da je tam, zlasti okrog Lipaljevsi bil hud vihar, ki je na poslopih, sadju, v gozdih itd. napravil precej škode. — V planinski koči na Velikem Kleku (Zvonarju) mudilo se je letošnje poletje 3499 tujcev, 106 manj kakor l. 1897. Na vrh Kleka jih je šlo 229 tujcev, med njimi 23 gospá, v 124 partijah in z 213 vodniki. — Griža močno razsaja na Ziljski Bistrici.

(Pom. loščen.) Morilca Fr. Burgerja iz Zgornjih Pirnič je cesar pomilostil ter mu smrtno kazen premenil v dosmrtno ječo.

(Kaj vse naredi nagodba.) Aleksander Tarnovszky, tajnik v finančnem ministerstvu, si je tako glavo ubijal in lase belil z nagodbo, da je znorel. Dobil je fiksno idejo, da bo nagodba pomorila vse ljudi v Avstriji. Vrnivši se iz Lvova v Dunajsko Novo Mesto si je v norosti pognal kroglo v glavo. Čez nekaj ur težkih muk je umrl — vsled nagodbe. Ni čudno, saj se tudi sicer duševno normalnim politikom meša — vsled nagodbe!

(Tramvaj na Dunaju.) Akcije tramvajske družbe na Dunaju imajo nominalno vrednost 13 milijonov gld. Za nameravano razširjenje tramvajske železnice pa je proračunanih 15 mil. — Kje pa so ljubljanski omnibusi?

(Avstrijski vinski trgovci) so imeli osnovalni občni zbor 19. t. m., pri katerem so sklenili, prositi trgovinskega ministra bar. Dipaulija, da se naj kmalu sklene nameravani zakon o vinski trgovini.

(Anarhisti.) Delavsko društvo »Ziskavan« v Žižkovu je zaradi anarhističnih teženj razpuščeno. To društvo je sedaj drugo na Češkem, ki je razpuščeno zaradi anarhizma.

(Poljska šola.) V Biali se je slovesno blagoslovila poljska ljudska šola. Poleg obilo zbranega naroda in razumništva je govoril kanonik Chromecky iz Krakova in je, oziraje se na gimnazijo v Tešinu in na šolo v Biali rekel: »Poljski narod je bil poteptan, mnogokrat se je trudil, da se dvigne in osvobodi, a vedno zaman; sedaj pa je začel po vzgledu svojih sovražnikov delati za svojo regeneracijo z omiko in šolstvom.

(Lvovska univerza) ima letos 1508 slušateljev. Bogoslovcev je 294, pravnikov 897, medicincev 142, modroslovcev 175.

(Vihar.) V Lvovu je naredil zadnji vihar mnogo škode. Komi Boleslav Hikel je stal pri izloženem oknu. Vihar mu udari veliko šipo s tako silo ob glavo, da mu jo je razbito steklo nevarno porezalo.

(Koliko izdajo države?) V Evropi so sedaj državni izdatki na leto v sledečem razmerju: Na jednega prebivalca pride v Rusiji 25 fr., v Danski 101 fr., v Belgiji 102 fr., v Holandiji 107 fr., v Angleški 130 fr., v Švediji 144 fr., v Franciji 147 fr., v Avstriji 224 fr., v Prusiji 232 fr., v Italiji 307 fr.

(Ruska trgovina.) Z začetkom l. 1899 se začne redna parniška zveza med pristanišči Črnega morja in med Yokohamo. S tem se bo pomnožil zlasti izvoz petroleja v Japonsko. — Osnovala se je rusko-srbska trgovinska družba s kapitalom 2 milijonov rubljev, ki namerava pospeševati izvoz ruskih izdelkov v Srbijo.

(Italijanski dolgovi.) Leta 1862 so znašale obresti državnega dolga 15% vsega proračuna, danes pa 42% proračuna, ki je narasel na 1608 milijonov frankov. Če pa Lahi pomislijo, da so upniki laške »odrešene« države večinoma v inozemlju, morajo reči, da velik del njihovih težko plačanih davkov gre v tujino. Tako kapitalizem

*) »Mattinova« vrednik je bil osebno pričujoč pri isti slavnosti, in tudi pri banketu se je tako glasno šopiril s svojo laščino, da smo ga Slovenci težko gledali! Pis.

sesa državo, dokler bo imel še kaj sesati. Jedenkrat morajo priti na konec, če gre tako dalje.

(Nov vrelec nafte) so našli v Gumnjaku pod Berezovom. Sodi se, da bo dal do 500 stotov nafte na dan.

Društva.

(Zveza slovenskih pevskih društev) naznanja, da bode glavna skupščina dne 20. novembra t. l. ob 3. uri popoldne v prostorih »Glasbene Matice«. Ona pevska društva, katera še niso prijavila svojega pristopa k zvezi, naj to nemudoma storé in naj določijo odposlanca za glavno skupščino.

(Podporno društvo za slovenske visokošolce na Dunaju) ima v soboto dne 12. novembra t. l. svoj deseti občni zbor v hotelu »Zur goldenen Ente« na Dunaju, I., Riemergasse 4, 1. nadstropje. — Začetek ob sedmih zvečer. — K temu se uljudno vabijo vsi na Dunaju bivajoči društveni člani.

(Podružnica sv. Cirila in Metoda za Pribloves in okolico) ima v nedeljo dne 30. oktobra t. l. po popoldanski božji službi svoj letni občni zbor v farovžu v Kazazah s sledečim vsporedom: 1. Nagovor predsednikov. 2. Tajnikovo poročilo. 3. Poučen govor: »Potovanje po Laškem«. 4. Pobiranje letnih doneskov. 5. Razni nasveti. Med zborovanjem bodo peli Kazahski pevci. Vse zavedne Slovence in Slovenke vabi uljudno načelnstvo.

Narodno gospodarstvo.

Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani.

(Dalje.)

O premovanju: Vsled dopisa c. kr. deželne vlade z dne 16. maja t. l., št. 7092, s katerim se je trgovski in obrtniški zbornici naznanilo, da je visoko c. kr. poljedelsko ministerstvo z ukazom z dne 6. maja t. l. št. 9569 kot državno podporo za premije poljedelcem, ki pridelujejo dobro pletilno slamo, dovolilo znesek 200 gld., se je zbornični tajnik, potem, ko je tudi kranjski deželni odbor dovolil jednak znesek, domenil z gospodom c. kr. okrajnim glavarjem G. Friedrich-om v Kamniku in z izvedenci razsojevalci tovarnarjema slamnikov Krirant Ladstätterjem in Andrej Mačkom v Domžalah ter pletilnim učiteljem Matijem Oberwalderjem, da naj se premovanje vrši dne 15. junija t. l. ob 1/2 11. uri dopoldne v obč. pisarni v Domžalah.

Zvedenci razsojevalci Ladstätter, Maček in Oberwalder so jeli pletilno slamo že ob osmih zjutraj presoati, kar je trpelo do opoldne. Med tem časom in sicer ob 1/2 11. uri se je konstitovala komisija in je na predlog poročevalca izvolila predsednikom gosp. c. kr. okrajnega glavarja kamniškega. Komisija se je zjediniila v tem, da se pri razdelitvi premij ni ozirati samo na kakovost, temveč tudi na množino pletilne slame.

Po približnem izračunanju je 60 premovancev skupaj okrog 2200 kg dobre pletilne slame pridelalo.

Premovani so iz občin: Ihan, Dol (Videm), Domžale (Št. Pavel), Loka pri Mengšu, Suhadole, Nasoviče, Vodice, Radomlje, Ratolče, Šmarca, Mengeš, Tunjice, Blagovica, Krtina, Moravče in Spodnje Koseze kamniškega političnega okraja, iz Podgorice ljubljanskega polit. okraja in iz Cerkelj kranjskega polit. okraja.

Pred razdelitvijo premij je predsednik komisije s primernimi stvarnimi besedami nagovoril one, za katere so bile premije namenjene. Premije so znašale 4, 5, 6, 12, 18, 20, 24 in 30 kron in je dobilo vseh 60 premovancev 730 kron ali 365 gld. av. v.

Premovanci so se zahvalili za dobljene premije in so obljubili, da se bodo z naprejem še bolj potrudili, da bodo pripravili več dobre pletilne slame.

Ker je dobil poročevalec pri c. kr. dež. vladi 200 gl. državne podpore in pri deželni odboru 200 gld. deželne podpore, torej skupaj 400 gld., je ostalo 35 gld. neporabljenih. Od tega zneska odpade 17 gld. 50 kr. na državno in jednak znesek na deželno podporo. Ta prihranek naj bi se porabil kot prispevek za premovanje pletilne slame v decembru 1898 ali januariju 1899, ker je po dosedanjih poizvedbah število onih oseb, ki se pečajo s pridelovanjem pletilne slame, mnogo večje, kot leta 1897 in je torej pričakovati, da se bo veliko več dobre slame pridelalo.

Poročilo se je vzelo z zadovoljstvom na znanje.

Dobavna razpisa.

Državno vojno ministerstvo namerava si potom splošne konkurence zagotoviti volnenih odev za leto 1899. In sicer potrebuje 13.000 zimskih odev, 16.000 letnih odev in 6300 odev za konje po vzorcih iz leta 1889. Ponudbe se imajo doposlati najdalje do 17. novembra t. l. do 10. ure dopoldne. Natančnejši podatki, tako razglas in ponudbene formularije se lahko vpogledajo v pisarni trgovinske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

C. in kr. intendancija 3. voja je razglasila zakupni razglas, da si zagotovi dobavo ovsa in kruha za dobo od 1. janavarija 1899 do konca avgusta, oziroma do konca decembra 1899. Zakupna obravnava bode za zakupne postaje Judenburg, Ljubno, Marein dne 8. novembra t. l. v Gradcu, za zakupne postaje Strass, Ptuj, Celje, Slov. Bistrica dne 3. novembra t. l. v Mariboru. — Pismene ponudbe se morajo podati zapečatene najdalj do 10. ure dopoldne zgoraj omenjenih obravnavnih dnij. Natančnejši podatki, zlasti ponudbeni formularji morejo se vpogledati v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

Preložitve dražbe.

Visoko c. kr. trgovinsko ministerstvo naznanja trgovinski in obrtniški zbornici, da se je dražba v Bukareštu, ki je bila prvotno določena na dan 24. septembra t. l. in se je pozneje preložila na 30. septembra t. l., zaradi dobave 7000 popolnoma adjustiranih artilerijskih tornister zopet preložila, in sicer na dan 29. oktobra t. l.

Žetev v Avstriji.

Žitna žetev je še dovolj dobra. Zrna so večinoma polna in težka in dobre barve. Le pri ječmenu je bilo tu in tam premalo pridelka in tudi kakovost ni bila posebno dobra. Turšica je še primeroma najbolje vspela na Kranjskem in Štajerskem. Toplo vreme ni moglo več poživiti rastline, ki je zaostala v rasti. Suša je večinoma storila, da turšica ni dobro dozorela in je ostala majhna z malo zrnjem. Splošno se mora reči, da v Avstriji letos turšica še srednje ni vspela. Krompir je trpel mnogo v planinskih deželah izpočetka zaradi mokrote, pozneje zaradi suše in črvov, pridelek je tu sploh pod sredo. Drugod so zadovoljni z njim. Trgatev je končana. Iz mnogih krajev se poroča, da je bilo vreme v zadnjem času neugodno in da je nekaj grozdja odgnilo. Najboljše se je grozdje obneslo na Nižje-Avstrijskem, kjer je mošta prav veliko in je jako dober. Sadja je bilo največ v deželah srednje lege, v nekaterih delih Šlezije in Galicije. Pridelalo se ga ni toliko, kolikor so ga upali po prejšnjih ugodnih znamenjih.

Avstrijska banka za izumitelje

je dobila dovoljenje. Namen ji je, da se izkoristijo izumi in patenti na račun izumitelja, za produkcijo in razpečevanje izdelkov. V šestih mesecih se mora društvo konstituirati in se izkazati z deležno glavnico 250.000 gld.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 25. oktobra. Slovanska krščansko-narodna zveza je včeraj sklenila nastopni resoluciji: 1. Zveza naroča svojim klubovim članom, ki so v nagodbenem odseku, da naj glasujejo za prehod v nadrobno debato o nagodbenih predlogih in za volitev dotičnega pododseka. 2. Zveza izjavlja, vztrajati pri sedanjih večini in pričakuje od nje, da jo bo kar moč najkrepkeje podpirala v njenih opravičenih in nujnih zahtevah.

Dunaj, 25. oktobra. Razni klubi desnice so z veseljem pozdravili sklep slovanske krščansko-narodne zveze ter njih glasila povdarjajo, da se je s tem vtrdilo stališče desnice, kar bo gotovo korist narodom, zastopanim v slovanski zvezi, ker imajo Slovenci, Hrvati in Rusini le od pomoči desnice pričakovati, da se njih nujne in opravičene zahteve čim preje izvedejo. Desnica in z njo tudi zveza se s tem, da v nagodbenem odseku vsprejme vladne nagodbene predloge kot podlago, ni izročila vladi na milost in

nemilost, marveč bo imela združena in krepka tem več moči, tako nagodbo skleniti, kakršna bo Avstriji bolj ugodna.

Dunaj, 25. oktobra. V nagodbenem odseku je izjavil posl. Wachnianin v imenu slovanske krščansko-narodne zveze, da bodo njegovi somišljeniki glasovali za prehod v podrobno razpravo.

Dunaj, 25. oktobra. (Državni zbor.) Ministerski predsednik grof Thun je danes odgovoril na interpelacijo poslanca Gregorig-a in tovarišev glede kužne nevarnosti. Izjavil je, da so se takoj po smrti sluge Barischa storili vsi potrebni koraki. Poskusi zdravnikov z bacili pa, ki služijo v prosoh zdravniškemu znanstvu, se ne morejo zabranjevati, kajti uprav napredek medicine je človeštvu glede zdravja v neizmerno korist, kakor to dokazuje statistika o raznih nalezljivih boleznih. Kakor stvari sedaj stojé, smemo mirno gledati v prihodnost, ker se ni bati, da bi se bolezen širila. V lepih besedah se je Thun spominjal dr. Müllerja, ki je umrl kot mučenik svoje znanosti. — Poslanec Gregorig ni zadovoljen z odgovorom grofa Thuna in predlaga za jutri razgovor o Thunovem odgovoru. Ta predlog je bil soglasno vsprejet. — Na to so prišli na vrsto nujni predlogi glede podelitve denarne podpore, namenjene poškodovanim po uimah. Predloge so bile vsprejete. Za tem so nadaljevali razpravo o začasnem proračunu. Govorila sta posl. Hofman-Wellenhof proti in kot glavni govornik posl. Herold, ki je jako srečno in spretno zavračal razne levičarske poslance.

Dunaj, 25. oktobra. Listi poročajo, da pojde vodja kabinetne pisarne vitez Braun v pokoj in da bo njegov naslednik baron Gautsch.

Dunaj, 25. oktobra. Dva dunajska duhovna sta se pri škofijstvu naznanila, da sta pripravljena prevzeti vso duhovno službo pri kužnih bolnikih ter se popolno ločiti od drugega sveta.

Dunaj, 25. oktobra. Včeraj popoldne odvedli so iz splošne v Fran Josipovo bolnico tretjo strežajko Göschl, ker so opazili pri njej simptome mrzlice.

Dunaj, 25. oktobra. Ruski zunanji minister grof Muravjev odpotuje nocoj ob 10. uri v Livadijo.

Gödölö, 25. oktobra. Cesar je dospel sem iz Budimpešte včeraj popoldne ob 3. uri.

Verona, 25. oktobra. Povodom poprave cerkve S. Luzia se je udril del strehe in stropa. Mej razvalinami so našli pet ubitih in 16 ranjenih oseb.

Madrid, 25. oktobra. Vojni minister Correa je vložil ostavko, vendar ista še ni vsprejeta. — Na tukajšnjem glavnem kolodvoru se je znatno pomnožila straža, ker je bil naznanjen dohod večjega števila anarhistov.

Carigrad, 25. oktobra. Cesar Viljem je podaril za tukajšnje uboge 16.000, za dobrodelne namene pa 40.000 frankov.

Carigrad, 25. oktobra. Nemški cesar je dospel včeraj popoldne ob 2. uri v Mitlene, kjer mu je prebivalstvo priredilo veličasten vsprejem.

Carigrad, 24. oktobra. Predsednik izvrševalnega odbora na Kreti je ugovarjal proti temu, da bi ostalo nekaj turških vojakov na Kreti.

Umrli so:

22. oktobra. Ivana Marinko, posestnika hči, 21 let, Kladezne ulice 3, jetika.

V bolnišnici: 21. oktobra. Alojzija Simčič, posestnika hči, 23 let, carcinomatosus iterus gravis. — Marija Blažin, šivilja, 27 let, vnetje možganske mreže.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 800 m.

Dne	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24. urah v mm.
24	9. zvečer	740.7	10.0	sl. sever	jasno	
25	7. zjutraj	739.0	5.8	sr. svzh.	megla	0.0
	2. popol.	737.5	11.4	sl. svzh.	jasno	

Srednja včerajšnja temperatura 9.9°, za 1.0° nad normalom.

cepljene trte

vrst: 1. rizling, beli in črni burgundec, rulanec, zeleni silvanec, moslavina, bela in rdeča ranfolina, rumeni in damasc. muškatelec, beli, rdeči in narezljani španjol, kraljevina, plavec, bela rožica, kavščina, črna lipovšina, traminec, slankamenka — sto po 14 gld.,

in rip. portalis-bilfe sto po 2 gld.

dobé se pri Antonu Ogorelec, nadučitelju pri Sv. Barbari v Halozah na Spodnjem Štajerskem.

Dobro izvežbani

cerkvenik

išče službe pri kaki farni ali podružni cerkvi.

744 3-2 **Frančišek Brezec** v Horjulu št. 33.

Koledar katol. tisk. društva za leto 1899,

namenjen zlasti slovenski duhovščini, obsega tudi „imenik učencev“ za več ko 400 šolarjev. —

Neudom stane krasno vezan gld. 1-20.

Št. 33066

Razglas

mladeničem, ki stopajo v vojaško dōbo.

Zaradi prihodnjega vojaškega nabora, ki bode 1899. leta, naznanja mestni magistrat ljubljanski sledeče:

1. Vsi tu prebivajoči mladeniči, kateri so bili rojeni 1876., 1877. in 1878. leta, se morajo zglasiti v zapisanje

tekem meseca novembra t. l.

pri tem uradu.

2. Mladeniči, ki nimajo v Ljubljani domovinstva, naj s seboj prineso dokazila o starosti in pristojnosti.

3. Začasno odsotne ali pa bolne mladeniče smejo zglasiti starši, varuhi ali pooblaščenči.

4. Oni, ki si mislijo izprostiti kako v §§ 31, 32, 33 in 34 novega vojnega zakona navedenih ugodnosti, imajo ali v mesecih januariju, februariju 1899 leta podpisati uradu, ali pa najpozneje na dan glavnega nabora naborni komisiji izročiti z listinami opremljene prošnje.

5. Oni, ki želijo, da se jim dovoli stava zunaj domačega stavnega okraja, morajo ob priliki zglasitve izročiti opremljene prošnje. V takem slučaju je moči tudi istočasno zglasiti in dokazati pravico do kake v §§ 31, 32, 33 in 34 vojnega zakona omenjenih ugodnosti.

6. Zglasiti se morajo tudi sinovi vojaških oseb, bivaajočih v dejanski službi, in pa oni, ki so nameščeni pri upravi vojstva (vojne mornarice) in so še stavodolžni.

7. Kdor zanemari dolžnost zglasitve, in sploh iz vojnega zakona izvirajoče dolžnosti, se ne more izgovarjati s tem, da ni vedel za ta poziv ali pa za dolžnosti izvirajoče iz vojnega zakona.

Stavljenec, kateri opusti predpisano zglasitev, če mu ni branila kaka nepremagljiva ovira, zakrivi se prestopka in zapade globi od 5—100 gld. denarjev.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,

dné 1. oktobra 1898.

731 3-2

Vožnje karte in tovorni listi v AMERIKO.

312 10 Kraljevi belgijski poštni parnik

Red Star Linie iz Antverpna naravnost v
Novi Jork in Filadelfijo.

Koncesijonovana od visoke c. kr. avstrijske vlade.
Pojasnila daje radovoljno

koncesijonovana potovalna pisarna

E. Schmarda

v Ljubljani. Marije Terezije cesta šte. 4,
pritliče na levo. 362 25-19

Trgovskega učenca,

ki je dovršil vsaj dve realki ali gimnaziji,
vsprejme se takoj. 742 2-2

Kje, pové iz prijaznosti upravnistvo »Slovenca«

Usojam si slavnemu občinstvu naznaniti, da prevzemam
in izvršujem točne naročila na 294 37-28

kavo, čaj, olje, riž, makarone, delikatese,
sadje, ribe, vina itd.

Posiljatve v omotih po 5 klg. oddajam po pošti, one
od 30 klg. naprej pa po železnici s povzetjem.

Take pošiljatve se izplačajo vsakomur, posebno p. n.
gg. krčmarjem, družinam in onim, ki rabijo za dom različne
jestvine ali želé o raznih prilikah nabaviti si specijalitete,
katerih se na deželi ne dobi, ali pa le zelo drago, n. pr.
morske ribe in rake, sveže sadje, fino olje itd.

Glavni moj namen je razpošiljati dobro blago
in po nizki ceni.

Cenike dopošljam radovoljno in brezplačno. Za p. n.
gg. trgovce imam poseben cenik in morem dajati blagó po
tako nizkih cenah, da se ne bojim konkurence.

Tudi sprejemam zastopstva in vsakojaka posredovanja.

Z odličnim spoštovanjem

Ernest Pegan v Trstu,
ulica S. Francesco št. 6.

Pozor!

Premog 50 klgr. samo 50 kr.!

Čast mi je slavnemu občinstvu uljudno naznaniti, da za-
čenši z dnem 24. t. m. prodajam

trboveljski premog

50 klgr. samo 50 kr.

Prodaja se v plombovanih vrečah.

Naročila se sprejemajo na Radeckega cesti (Kravja
dolina) šte. 3.

Priporočam se v obilno naročilo. — Z odličnim spoštovanjem

749 4-2

Josip Turk ml.

Grčar & Mejač, Ljubljana, Prešernove ulice 9

usojata si uljudno naznaniti, da so došle **novosti** za jesensko in zimsko sezono v
veliki izberi. Velika zaloga narejenih oblek za gospode in dečke, vrhnih sukenj, zimskih
sukenj, nepremočnih havelokov, sploh vseh narejenih oblačilnih predmetov.

Največja izbira **pravih pariških in berolinskih damskih modelov:**
jopic, plaščkov in plaščev, jopic in plaščev za dekleta v poljubni velikosti in najmoder-
nejših barvah.

Ilustrovani cenik zastonj in franko.

722 6-4

Dunajska borza.

Dné 25. oktobra.

Skupni državni dolg v notah	100 gld.	85 kr.
Skupni državni dolg v srebru	100	50
Avstrijska zlata renta 4%	119	75
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	100	85
Ogerska zlata renta 4%	119	60
Ogerska krona renta 4%, 200	97	35
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	914	—
Kreditne delnice, 160 gld.	350	40
London vista	120	40
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	58	90
20 mark	11	77
20 frankov (napoleonador)	9	54 1/2
Italijanski bankovci	43	50
C. kr. cekini	5	67

Dné 24. oktobra.

4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	165 gld.	— kr.
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	158	50
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	195	50
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	99	60
Tisine srečke 4%, 100 gld.	137	50
Dunavske vravnjavne srečke 5%	130	50
Dunavsko vravnjavno posojilo l. 1878	108	—
Posojilo goriškega mesta	112	—
4% kranjsko deželno posojilo	98	50
Zastavna pisma av. osr. zem. kred. banke 4%	98	20
Priporitetne obveznice državne železnice	—	—
južne železnice 3%	179	65
južne železnice 5%	126	70
dolenjskih železnice 4%	99	50

Kreditne srečke, 100 gld.	199 gld.	— kr.
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	170	—
Avstrijskega radeckega križa srečke, 10 gld.	19	50
Rudolfove srečke, 10 gld.	25	—
Salmove srečke, 40 gld.	82	—
St. Genois srečke, 40 gld.	80	20
Waldsteinove srečke, 20 gld.	60	—
Ljubljanske srečke	22	50
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	154	75
Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	3445	—
Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.	413	—
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	68	75
Splošna avstrijska stavbinska družba	113	—
Montanska družba avstr. plan.	176	35
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	171	—
Papirnih rubljev 100	127	25

S 1. oktobrom se prične novo celoletno naročevanje!

„MERCUR“

XXXVII. letnik.

Avtentično oznanilo žrebanja tu in inozemskih loterij-
skih efektov, izkaz vseh izžrebanih državnih
in zasebnih obligacij.

Brezplačno darilo „Finanzielles Jahrbuch“, ki obsega
zaznamek vseh izžrebanih srečk.
Naročuje se s poštними nakaznicami pri vseh c. in kr. poštah uradih
in pri administraciji „Mercur“, Dunaj, I. Wollzeile 10.

2 gl. 60 kr.

celoletna naročnina.